

**ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA**  
**úsek inšpekčnej činnosti**  
Staré grunty 52, 841 04 Bratislava

---

**Správa o výchove a vzdelávaní detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami  
v materských školách v školskom roku 2015/2016 v SR**

Výchove a vzdelávaniu (V a V) detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) bola venovaná zvýšená pozornosť počas výkonu komplexnej inšpekcie v **125** kontrolovaných školách. V **351** triedach bolo predprimárne vzdelávaných **7 151** detí, z toho bolo **22** (0,31 %) **so ŠVVP**<sup>1</sup>. Zdrojom informácií boli výsledky **378** hospitácií, rozhovory s pedagogickými zamestnancami, fyzická kontrola priestorov materských škôl (MŠ), informačný dotazník pre riaditeľa MŠ (dotazník) a analýza dokumentácie kontrolovaných škôl.

Kontrolované školy *rešpektovali princípy rovnoprávnosti prístupu k V a V<sup>2</sup> a zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie*. Dodržiavali najvyššie počty detí v triedach. Zaradili ich do bežných tried spolu s ostatnými deťmi formou individuálnej školskej integrácie s možnosťou diagnostického pobytu. V škole *Banskobystrického kraja*<sup>3</sup> bolo prijaté dieťa na diagnostický pobyt s priamou účasťou zákonného zástupcu.

V školskom vzdelávacom programe (ŠkVP) deklarovali školy<sup>4</sup> podmienky predprimárneho vzdelávania detí so ŠVVP. Príslušná dokumentácia<sup>5</sup> o deťoch nie vždy bola kompletná, počas výkonu školskej inšpekcie bola aj v štádiu riešenia. V škole<sup>6</sup> *Banskobystrického kraja* nebol individuálny vzdelávací program (IVP) konkretizovaný do termínovaných úloh s ich priebežným hodnotením, čím neboli systematicky realizované aktivity k osobnostnému rozvoju detí vzhľadom k ich zdravotnému znevýhodneniu.

V *Nitrianskom kraji* evidovali **3** deti rómskeho etnika zo **sociálne znevýhodneného prostredia**<sup>7</sup> (SZP) diagnostikované centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, ktoré mali odložené plnenie povinnej školskej dochádzky (OPŠD). Nápomocní im boli **3 asistenti učiteľa**. Ich vzdelávanie prostredníctvom IVP vyžadovalo *úpravu edukačného prostredia, organizácie V a V a využívanie špecifických metód a foriem V a V*. Zamerané bolo najmä na rozvoj jemnej motoriky, pozornosti, zrakového a sluchového vnímania, reči a myslenia.

---

<sup>1</sup> *Banskobystrický kraj*: SMŠ, Horná Strieborná 6, Banská Bystrica; ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického, Školská 447, Dobrá Niva; MŠ, Nám. SNP 17, Detva; MŠ, Vansovej 231, Tisovec – Rimavská Píla; *Košický kraj*: MŠ, Poľná 1, Košice; SMŠ, Jelšová 12, Košice; *Nitriansky kraj*: MŠ, Ulica MDŽ 26, Šurany; ZŠ s MŠ, Novozámocká 129, Nitra; MŠ – Óvoda, Kolárovska cesta 821, Zemianska Olča; ZŠ s MŠ, Jatov 189; ZŠ s MŠ, Osloboditeľov 30, Žemberovce; MŠ, Hronské Kľačany 319; *Trenčiansky kraj*: MŠ, SNP 27, Handlová; ZŠ s MŠ, Školská ulica 243, Košeca; *Trnavský kraj*: ZŠ s MŠ, Pastuchov 210.

<sup>2</sup> ZŠ s MŠ, Pastuchov 210 (v školskom poriadku v ostatných podmienkach prijímania prerokovaných v pedagogickej rade bol dvomi podmienkami obmedzovaný rovnoprávny prístup detí k V a V: trvalý pobyt dieťaťa v obci, zamestnanosť zákonných zástupcov).

<sup>3</sup> MŠ, Nám. SNP 17, Detva (Morbus Dawn, Fallotova tetralógia, hypotonická psychomotorická retardácia s oneskoreným vývinom reči).

<sup>4</sup> SMŠ, Jelšová 12, Košice – *nevyhovujúca úroveň vytvárania edukačných príležitostí pre dieťa so ŠVVP* vyplývala z úrovne orientácie v právnych predpisoch a nespĺňania predpokladov na výkon pedagogickej činnosti v MŠ riaditeľom školy.

<sup>5</sup> Návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so ŠVVP v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole vrátane príloh: správa zo špeciálnopedagogického alebo psychologického vyšetrenia, písomné vyjadrenie k školskému začleneniu, informovaný súhlas zákonného zástupcu k školskému začleneniu, záznam o prerokovaní návrhu na vzdelávanie dieťaťa, IVP a žiadosť zákonného zástupcu o vzdelávanie v špeciálnej triede alebo formou školskej integrácie.

<sup>6</sup> SMŠ, Horná Strieborná 6, Banská Bystrica

<sup>7</sup> ZŠ s MŠ, Novozámocká 129, Nitra

Nižšiu úroveň rozvoja osobnosti detí zo SZP ovplyvnila nedostatočná pozornosť ich zákonných zástupcov a nepravidelná dochádzka do MŠ. Príčinou boli finančná núdza, zvýšená chorobnosť detí a nezáujem zákonných zástupcov o ich vzdelávanie. K zlepšeniu dochádzky prispeli spoločné posedenia s rozhovormi, kultúrne podujatia, exkurzie, výlety, návštevy učiteľov v rodinách a tiež zväžanie detí do MŠ zabezpečené v spolupráci so zriaďovateľom. Zákonní zástupcovia sa zúčastňovali na tvorivých dielňach k tradičným sviatkom<sup>8</sup>, podieľali sa na tvorbe artefaktov rôznymi výtvarnými technikami a zúčastňovali sa na V a V, čo priaznivo vplývalo na vytváranie ich povedomia o význame inštitucionálneho predprimárneho vzdelávania z hľadiska osobnostného rozvoja dieťaťa.

Učitelia dodržiavali personalizáciu výučby všetkých detí zo SZP s akceptáciou ich rozmanitého učebného tempa a rozdielov v ich schopnostiach. Z dôvodu lepšieho porozumenia, iniciovania záujmu a sústredenia bolo potrebné deťom niekoľkokrát v priebehu dňa opakovať ciele a úlohy činností, nakoľko ich pamäť bola krátkodobá a pozornosť neúmyselná. Pri plnení úloh bola stimulovaná ich aktivita názorným príkladom, neustálym povzbudzovaním a trpezlivým prístupom učiteľov. O činnosti zamerané na samostatné uvažovanie a riešenie učebných problémov prejavili deti menší záujem ako o pohybové aktivity, v ktorých nie vždy dokázali odhadnúť nebezpečenstvo z dôvodu nedodržiavania pravidiel. Zaostávali v sebaobslužných činnostiach<sup>9</sup>, v oblasti grafomotoriky a komunikácie. Ich reč bola nezrozumiteľná, slovná zásoba chudobná, mali logopedické poruchy a zväčša nevedeli pomenovať predmety dennej potreby. Problémy im spôsobovalo opísanie činností, javov, odpovedanie na kladené otázky, vyjadrovanie vlastných názorov, postojov a vyjadrovanie sa v materinskom – rómskom jazyku. S učiteľom a rovesníkmi komunikovali prevažne neverbálne (súhlasné prikývnutie), gestikuláciou alebo strohou jednoslovnou odpoveďou. Spolupracovali s ostatnými deťmi, nevyvolávali konfliktné situácie, čo malo priaznivý dopad na celkovú atmosféru v triede. Zriedkavo ich zákonní zástupcovia zapájali do krúžkovej činnosti realizovanej v MŠ.

#### **Pozitívne zistenia**

- vzájomná spolupráca detí
- organizovanie mimoškolských aktivít so zákonnými zástupcami a ich vplyv na predprimárne vzdelávanie detí
- priama účasť zákonných zástupcov na výchove a vzdelávaní detí

#### **Negatívne zistenie**

- slabá komunikácia detí
- neisté vykonávanie základných hygienických návykov deťmi
- nepravidelná dochádzka detí do materskej školy

Na výchove a vzdelávaní **19**<sup>10</sup> detí so **zdravotným znevýhodnením (ZZ)** sa podieľali **5 asistenti učiteľa** a **1 špeciálny pedagóg**. Prostredníctvom IVP boli *modifikované učebné osnovy*<sup>11</sup> a *upravené učebné prostredie* **6** deťom. *Zmenu organizácie V a V* potrebovalo **9** a *uplatňovanie špecifických metód a foriem V a V* **11** detí. S *využívaním kompenzačných a špeciálnych učebných pomôcok* bolo vzdelávané **1** dieťa.

Služby školského psychológa a školského špeciálneho pedagóga pri eliminovaní porúch správania a reči využili 2 školy *Nitrianskeho* kraja. V *Trenčianskom* kraji k vzdelávaniu dieťaťa s autizmom napomáhal asistent učiteľa<sup>12</sup> aj s využívaním komunikačných kartičiek.

<sup>8</sup> Pečenie k Vianociam, Veľkej noci, Fašiangom, vyrezávanie tekvic a pod.

<sup>9</sup> Umývanie a utieranie rúk, správne použitie toalety, ukladanie hračiek.

<sup>10</sup> V *Banskobystrickom* kraji 5 detí, v *Košickom* a *Trenčianskom* kraji po 3 deti, v *Nitrianskom* 7 detí a v *Trnavskom* kraji 1 dieťa.

<sup>11</sup> Napr. narušená komunikačná schopnosť, autizmus, poruchy správania.

<sup>12</sup> ZŠ s MŠ, Školská 243, Košeca

Dieťa so sluchovým postihnutím v *Trnavskom kraji*<sup>13</sup> malo k dispozícii 2 asistentov učiteľa – kmeňových učiteľov, ktorí sa v týždňových intervaloch počas dopoludňajších činností striedali<sup>14</sup>. Na požiadanie sa na V a V uvedeného dieťaťa zúčastňoval aj školský špeciálny pedagóg, s ktorým učelia spravidla mesačne konzultovali svoje výučbové postupy.

Najčastejšími úpravami organizácie V a V uvádzanými v dotazníku boli individuálna dĺžka realizovaných činností, oslobodenie dieťaťa od činností vyžadujúcich výraznejšiu fyzickú záťaž, skrátená denná dochádzka dieťaťa (tri – štyri hodiny), čo vytváralo predpoklad akceptácie individuálnych potrieb a dispozícií jednotlivých detí. Deklarovanými špecifickými metódami boli diferencované činnosti, zážitkové učenie sa, aktivizácia dieťa, verbálne, názorne a praktické metódy, individuálna i zmiešaná V a V, metódy a formy inkluzívnej edukácie, aktivity zamerané na stimulovanie viacerých zmyslov, jemnej a hrubej motoriky i sociálnej oblasti (odbúravanie agresivity, posilňovanie empatie) detí, rozširovanie slovnej zásoby a fonetickej stránky reči, vyváženie realizovaných činností a relaxácie. Relaxačný kútik/oddychovú zónu v triedach podľa informácií riaditeľov využívali deti po náročnejších činnostiach na oddych, regeneráciu fyzických a psychických síl. Na reedukáciu reči ich užívali deti s autizmom, stratou sluchu, deti s narušenou komunikačnou schopnosťou v *Nitrianskom*, *Trenčianskom kraji* a deti v *Banskobystrickom kraji*<sup>15</sup> aj komunikačno-manipulačný kútik. Uvádzané informácie v dotazníku nebolo možné objektívne posúdiť vzhľadom na to, že počas výkonu školskej inšpekcie boli prítomné v MŠ *Nitrianskeho kraja*<sup>16</sup> 3 zo 7 detí so ZZ, v MŠ *Trenčianskeho kraja* 1 dieťa z 3 a v *Banskobystrickom kraji* nebolo prítomné žiadne z 5 detí so ZZ.

V *Nitrianskom kraji* v 2 školách a v *Banskobystrickom kraji* v 1 škole *bezbariérový prístup* do budovy, nájazdová rampa už od parkoviska, vhodne upravené prahy v interieri umožňovali deťom s telesným postihnutím bezpečnejší pohyb a ľahšiu orientáciu v priestoroch školy<sup>17</sup>.

Učители počas predprimárneho vzdelávania detí so ZZ prevažne rešpektovali ich individuálne výchovno-vzdelávacie potreby, rozvojovú, výkonovú úroveň a momentálne dispozície. Individualizáciu V a V s využitím povzbudzujúcich hodnotení na aktivizáciu výkonu dieťaťa alebo úloh podporujúcich jeho koncentráciu učiteľ *Košického kraja* nezabezpečoval. Neakceptoval osobitné potreby dieťaťa tým, že v rolových hrách ho neusmerňoval a nútil ho zotrvať po celý čas na ležadle i napriek tomu, že dieťa nemalo potrebu odpočinku. Neuplatňoval náležité edukačné postupy v zmysle odporúčaní vyplývajúcich so záverov diagnostických vyšetrení, čo bolo spôsobené aj tým, že dieťaťu nebol vypracovaný IVP. V *Nitrianskom kraji* deťom s narušenou komunikáciou zadávali učители prevažne úlohy málo zohľadňujúce ich znevýhodnenie v oblasti rečového prejavu, jemnej motoriky, myslenia a pozornosti, čo negatívne vplývalo na rozvoj ich intelektu a motoriky. V činnostiach s interaktívnou tabuľou a vytváraní pojmovej mapy čiastočne zohľadňovali ich dosiahnutú rozvojovú a výkonovú úroveň. Spoluúčasť matky vo výchovno-vzdelávacej činnosti (VVČ) bola zaznamenaná u dieťaťa s poruchou správania. V *Trenčianskom* a *Trnavskom kraji* učители individuálne pristupovali k deťom a zapájali ich do spoločných činností, čo malo pozitívny vplyv na ich učenie sa a osobnostné napredovanie.

Deti *Nitrianskeho kraja* správne triedili stromy podľa druhu, pri vytváraní obrazov z prírodného materiálu málo uplatnili kreativitu. Obsahu komunikácie porozumeli, nedostatok podnetov na komunikáciu obmedzoval rozvoj reči. V triede neprejavili záujem

<sup>13</sup> Zmyslové/sluchové – surdites – Hypacusis perc. Bilat. Gravis. Implantácia CI (ZŠ s MŠ, Pastuchov 210).

<sup>14</sup> Obidvaja učители mali polovičný pracovný úväzok aj ako asistent učiteľa.

<sup>15</sup> ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického, Školská 447, Dobrá Niva

<sup>16</sup> ZŠ s MŠ Osloboditeľov 30, Žembovice; MŠ – Óvoda, Kolárovska cesta 821, Zemianska Olča

<sup>17</sup> ZŠ s MŠ, Alapiskola és Óvoda, Školská 7, Veľký Kýr – Nagykér; MŠ, Ul. MDŽ 26, Šurany; ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického, Školská 447, Dobrá Niva

o organizované pohybové aktivity. Na pobyte vonku uplatnili vhodne motorické schopnosti, pri obliekaní potrebovali pomoc. V kontakte s ostatnými deťmi dodržiavali požadované pravidlá správania, prevládali pozitívne sociálne vzťahy, čo priaznivo ovplyvnilo celkovú atmosféru v triede. Podľa slov učiteľov *Trnavského* kraja nastal u dieťaťa so ZZ výrazný kvalitatívny posun v schopnosti koncentrovať sa na činnosť, v porozumení pokynom a vzájomnej komunikácii. Pravidelná dochádzka dieťaťa do MŠ sa prejavila v primeranom zvládaní požiadaviek stanovených v IVP. V *Košickom kraji* sa dieťa v spontánnych a riadených činnostiach nedokázalo sústrediť vzhľadom na motorický nepokoj. Volilo rušnejšie aktivity, počas ktorých často pobehovalo po triede. Avšak súvisle vyjadrovalo svoje myšlienky k téme o pracovných činnostiach dospelých a nadštandardné poznatky preukázalo pri komentovaní ním vyžadanej elektronickej prezentácie s témou vesmíru. Úlohu na overenie poznatkov v pracovnom liste vyriešilo pohotovo a správne.

Napomáhanie socializácii, osobnému rozvoju vrátane sebavedomia detí, akceptácia ich inakosti intaktnou populáciou a sponzorské zabezpečovanie špeciálnych, kompenzačných a didaktických pomôcok<sup>18</sup> pre deti so ZZ boli predpokladom uplatňovania deklarovaných foriem spolupráce v dotazníku. Riaditelia najčastejšie uvádzali, že učitelia rešpektovali odporúčania poradenských zariadení a konzultovali so zákonnými zástupcami edukačné postupy eliminovania ZZ detí zaznamenané aj v ich pedagogickej diagnostike a portfóliách. Ojedinele umožňovali priamu účasť zákonného zástupcu na V a V. Prezentovali spoluprácu so zákonnými zástupcami pri školských a mimoškolských aktivitách. Za negatívum považovali zvýšené nároky na učiteľov (odbornosť, energia, čas a pod.) pri príprave a počas VVČ a v *Trenčianskom kraji* absenciu podpory ich profesijného rozvoja v uvedenej oblasti poskytovateľmi kontinuálneho vzdelávania. Učitelia *Košického* kraja nedokázali definovať relevantné pozitívne alebo negatívne skúsenosti z integrovania dieťaťa so ZZ, pretože neboli informovaní riaditeľom o jeho špecifických potrebách a posudzovali ho ako ostatné deti. S poradenským centrom nekomunikovali. V *Trnavskom kraji* považovali učitelia začlenenie dieťa so ZZ za obojstranne mimoriadne prospešné. Vyzdvihli nevyhnutnosť prítomnosti asistenta učiteľa a oceňovali možnosť odbornej konzultácie so školským špeciálnym pedagógom, čo im podstatne uľahčovalo výučbu a pôsobilo na nich motivačne.

U niektorých nezačlenených detí sa zdravotné znevýhodnenie prejavilo v priebehu dochádzky do MŠ. Riaditelia informovali zákonných zástupcov o možnostiach ich vzdelávania prostredníctvom IVP a o spolupráci s príslušným poradenským centrom. V *Trenčianskom kraji* dieťaťu so ZZ, ktoré nebolo integrované z dôvodu oneskoreného vývinu reči a zaostávania v grafomotorike, nebolo potrebné vypracovať IVP na základe správy z poradenského zariadenia. Však zabezpečená mu bola pravidelná odborná intervencia odporúčaná logopédom. Riaditeľ školy v *Košickom kraji*<sup>19</sup> vytvoril vhodné podmienky na osobnostný rozvoj 2 evidovaných detí so ZZ, v čase výkonu školskej inšpekcie nebola špecifikovaná forma ich V a V špeciálnym pedagógom. Nadviazal intenzívnu spoluprácu s poradenskými zariadeniami za účelom naplnenia odporúčaní uvedených v dostupných správach zo psychologických vyšetrení. Dieťaťu zdravotne oslabenému s OPŠD bola učiteľmi poskytovaná individuálna starostlivosť podľa rozvíjajúceho programu spracovaného na základe odporúčaní psychológa pre jednotlivé oblasti osobnostného rozvoja vyžadujúce si zlepšenie. Dieťaťu s pervazívnou vývinovou poruchou riaditeľ zabezpečil v spolupráci

<sup>18</sup> V 4 školách *Nitrianskeho* kraja boli k dispozícii kompenzačné pomôcky (mozaikový set, pomôcky na navliekanie, trojhranné písacie pomôcky, masážne lopty, názorné obrázky, drobné mozaiky, bludisko, geoboard – tréning jemnej motoriky, fonetické hry, hmatové pexeso), v 2 školách absentoval odborný materiál na odstraňovanie porúch reči.

<sup>19</sup> MŠ, Poľná 1, Košice

so zriaďovateľom osobného asistenta, ktorý s ním vykonával všetky dopoludňajšie činnosti. Napomáhal jeho sebaistote a občasnému zapojeniu sa do aktivít realizovaných intaktnými deťmi, ktoré ho akceptovali. Zákonní zástupcovia spolupracovali s učiteľmi a poradenskými centrami na stanovení a uplatňovaní adekvátnych foriem V a V ich detí.

### **Pozitívne zistenia**

- vzájomná akceptácia a spolupráca účastníkov na výchove a vzdelávaní
- spoluúčasť prevažne odbornej externej a čiastočne internej podpory na predprimárnom vzdelávaní detí so zdravotným znevýhodnením

### **Negatívne zistenie**

- prevažujúca absencia bezbariérovosti priestorov škôl
- ojedinelé nevhodne zvolené učebné stratégie vzhľadom na špecifické aj momentálne výchovno-vzdelávacie potreby detí so zdravotným znevýhodnením
- nevypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu pre dieťa so zdravotným znevýhodnením, ktorý by rešpektoval špecifické potreby dieťaťa a závery diagnostiky príslušného odborníka (riaditeľ školy vôbec neinformoval o špecifických potrebách dieťaťa učiteľov)

### **Záver**

Predprimárne vzdelávanie integrovaných detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vyžadovalo prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu najmä úpravu edukačného prostredia, organizácie výchovy a vzdelávania, využívanie špecifických metód a foriem výchovno-vzdelávacej činnosti. Napomocní im boli 8 asistenti učiteľa a 1 špeciálny pedagóg. V *Nitrianskom* kraji sa zúčastňovala na výchove a vzdelávaní svojho dieťaťa matka. Individuálne napredovanie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami ovplyvňovala aj ich nepravidelná dochádzka do materskej školy a ojedinele v *Košickom* a *Nitrianskom* kraji učiteľmi nevhodne zvolené výučbové stratégie. U niektorých nezačlenených detí sa zdravotné znevýhodnenie prejavilo v priebehu dochádzky do materskej školy. Dieťa s pervazívnou vývinovou poruchou v *Košickom* kraji vykonávalo dopoludňajšie činnosti s pomocou osobného asistenta. Riaditelia zaradili deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do bežných tried spolu s intaktnými deťmi. Pri ich prijímaní akceptovali princípy rovnoprávnosti prístupu k výchove a vzdelávaniu a zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie. Zväčša v školskom vzdelávacom programe deklarovali možnosti ich vzdelávania a evidovali ich kompletnú dokumentáciu. Riaditeľ školy v *Košickom* kraji neinformoval učiteľov o špecifikách vzdelávania dieťaťa so zdravotným znevýhodnením vyplývajúcich zo záverov diagnostiky a nezabezpečil mu vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu.

Pedagogickí zamestnanci svojim konaním v spolupráci so zriaďovateľmi, zákonnými zástupcami, poradenskými centrami výrazne prispeli k eliminovaniu nežiaducich javov a predsudkov týkajúcich sa výchovy a vzdelávania detí so zdravotným znevýhodnením a v *Nitrianskom* kraji aj detí rómskeho etnika zo sociálne znevýhodneného prostredia. Konštatovali, že vzdelávanie integrovaných detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s intaktnými deťmi je z odborného a pedagogického hľadiska náročné, však obojstranne prínosné s priaznivým dopadom na ich osobnostný rozvoj a sociálne vzťahy.

Učitelia zväčša rešpektovali individuálne výchovno-vzdelávacie potreby, rozvojovú, výkonovú úroveň, momentálne dispozície a učebné tempo integrovaných detí. Vyvážene koordinovali primerane rôznorodé záťažové činnosti s relaxom detí. Napomáhali vzhľadom na požiadavky individuálneho vzdelávacieho programu najmä rozvoju a skvalitňovaniu ich

rečového prejavu, jemnej motoriky a u detí zo sociálne znevýhodneného prostredia aj sebaobslužných činností. Častým opakovaním zadania činností u niektorých detí iniciovali ich záujem, sústredenie a snaženie sa, čo malo pozitívny dopad na ich sebavedomie, sebaistotu a celkovú socializáciu. Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami o organizované činnosti veľmi neprejavovali záujem, individuálne sa realizovali najmä v spontánných činnostiach. Napriek tomu spolupracovali s ostatnými deťmi a učiteľmi, prevažne dodržiavali vzájomne dohodnuté pravidlá, čo priaznivo vplývalo na učebnú atmosféru.

### **Oblasti vyžadujúce zlepšenie**

- zabezpečenie výchovy a vzdelávania detí so zdravotným znevýhodnením asistentom učiteľa, príslušným interným odborným zamestnancom a bezbariérovou úpravou priestorov škôl
- informovanosť učiteľov o špecifických potrebách dieťaťa so zdravotným znevýhodnením zo strany riaditeľa školy
- vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu pre dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- zohľadnenie špecifických potrieb detí so zdravotným znevýhodnením v prístupe učiteľov

*Zistenia zo školských inšpekcií týkajúce sa vzdelávania detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami boli vo všetkých sledovaných oblastiach porovnateľné s predchádzajúcimi školskými rokmi.*

### **Odporúčania a podnety**

#### **Riaditeľom škôl**

- zabezpečiť, v spolupráci so zriaďovateľom, asistenta učiteľa, interného odborného zamestnanca a bezbariérové úpravy priestorov škôl pre predprimárne vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením
- zamerať systematickú kontrolnú činnosť na rešpektovanie špecifických a momentálnych potrieb detí so zdravotným znevýhodnením vo výučbe učiteľov
- zabezpečiť, v spolupráci s príslušným externým odborníkom, informovanosť učiteľov a vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu s ohľadom na vzdelávacie potreby integrovaného dieťaťa so zdravotným znevýhodnením

#### **Zriaďovateľom**

- podporovať predprimárne vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením zabezpečením asistenta učiteľa, príslušného interného odborného zamestnanca a debarierizácie priestorov školy